

GM- nummer:

Voorgevel van de woning gezien vanaf de weg.

<i>Feitelijke gegevens</i>	Adres	Middelblok 7, Gouderak
	Kadastraal nummer	GDR02 - B - 3516
	Naam object	n.v.t.
	Complexonderdelen	Rentenierswoning met erfafscheiding en historische bomen op het zij- en achtererf.
	Oorspronkelijke functie	Rentenierswoning
	Opdrachtgever	Willem van Dam, later onder andere bewoond door de familie Ernst Prosman (rietdekker) en weer later door Harald Otto Eckardt (architect).
	Architect/ aannemer	Eerste bouw: onbekend Verbouwing jaren '50: H.O. Eckardt (tevens bewoner van het pand).
	Bouwjaar	1877 (gevelsteen met datering)

(Cultuur)historische achtergrond

Bewonersgeschiedenis

De rentenierswoning werd in 1877 gebouwd in opdracht van Willem van Dam. Willem van Dam was een (voormalig) boer¹ en waarschijnlijk tevens lid van het polderbestuur van de polder Middelblok, getuige de verwijzing naar W. van Dam op de stichtingssteen van de molen 'De Drie Gebroeders' (Middelblok 81)². Willem heeft maar kort kunnen genieten van de woning, want hij overleed al op 14 februari 1881³. De weduwe van

Willem, Neeltje Kool, heeft nog enkele jaren in de woning gewoond tot zij in 1888 vertrok en de woning wordt betrokken door de familie Ernst Prosman⁴. Deze familie vormt een lange lijn van vanuit Gouderak werkzame rietdekkers.⁵ Tot wanneer de familie Prosman de woning precies heeft bewoond is niet bekend, maar op een zeker moment in het tweede kwart van de 20^e eeuw wordt de woning bewoond door de familie Rijstenbil (Rijstenberg).⁶

Rond het midden/ derde kwart van de 20^e eeuw werd de woning bewoond door de architect Harald Otto Eckardt. Deze architect is tevens verantwoordelijk voor een grote verbouwing van het woonhuis, waarbij de woning met respect voor de historie en tevens met aandacht voor het moderne naoorlogse wonen is verbouwd.

An het einde van de 20^e en begin 21^e eeuw wordt de woning bewoond door familie K. van Berk.

Rentenierswoningen

Vanaf het midden van de 19^e eeuw bouwen de boeren in de Krimpenerwaard op het erf, vlak ernaast of in de dorpskernen een burgermanswoning. Deze is bedoeld als voorziening voor de oude dag voor de erfverlatende boer. Wanneer de boerenzoon, een andere erfgenaam of gegaagde de boerderij overnam, vertrokken de boer en zijn vrouw naar de burgermanswoning om de pensioentijd door te brengen. Deze woningen konden onder invloed van de bloeiende zuivelproductie worden gerealiseerd en ze komen zowel in zeer rijk geornamenteerde als in zeer eenvoudige vorm voor. Dit was afhankelijk van de welgesteldheid van de bouwheer.

*Stedenbouwkundige/
landschappelijke situa-
tie*

Ruimtelijke Ontwikkeling Gouderak

Gouderak is één van de oudere nederzettingen in de Krimpenerwaard en is begonnen als ontginningsdorp op de oever van de Hollandse IJssel. Het ambacht bestond uit drie blokken, namelijk het Kattendijksblok, het Middelblok en het Veerstalblok. Deze werden vanaf de 12e eeuw uitgegeven voor ontginning. Hierna werd pas gestart met de bedijking van de Hollandse IJssel. De bebouwing werd alleen op de koppen van de haaks op de rivier staande ontginningen geplaatst. Hierdoor ontstond een sterke lineaire structuur die langs de hele IJsseldijk loopt en tegenwoordig nog steeds goed herkenbaar is. De drie blokken waren ten opzichte van de kom bij de Veerstoep slechts beperkt bebouwd. Richting de kom verdicht de bebouwing zich meer.

De bebouwing bestond voornamelijk uit boerderijen, arbeiderswoningen en een enkele renteniers-, burgermans- of directeurswoning van een langs de dijk gelegen (steen)fabriek.

De rentenierswoning aan het Middelblok 7 is een beeldbepalend onderdeel van de lineaire ontwikkelingsstructuur van het dorp Gouderak langs het Middelblok.

Ruimtelijke opbouw perceel

De woning staat gedeeltelijk op de kruin van de dijk en is gedeeltelijk in het talud van de dijk geschoven. Het hoogteverschil tussen het entreeniveau op de kruin van de dijk en het maaiveld ter plaatse van de achtergevel bedraagt ca. 4,65 m. Voor de woning bevindt zich een ondiepe

voortuin, die wordt begrensd door een gietijzeren hekwerk uit de bouwperiode. Aan weerszijden van de woning loopt een pad (rechts door middel van een trap) naar de achterzijde van de woning. Op het ca. 1000m² ruime perceel staan enkele historische bomen waarvan de twee kastanjes achter de woning (zuidoost-zijde) een rol spelen (speelden) in de klimaatbeheersing van de woning en het drooghouden van de benedenverdieping. De bomen wierpen hun schaduw op de achtergevel op warme zomerdagen. De wortels van de bomen gebruikten het vocht voor de groei en hielden de grond rondom het huis droog. Verder staan langs de rand van het perceel nog een historische es (naast rechterzijgevel), een els (rechterhoek perceel) en een beuk (naast linker zijgevel).

Architectuurhistorische waarde

Architectuurstijl

De woning is opgetrokken in een traditionele baksteenarchitectuur met kenmerken van het eclecticisme. Deze stijl verwees naar de klassieke architectuur, maar heeft ook kenmerken van andere jongere bouwstijlen. De ornamentiek van het eclecticisme is daardoor minder streng dan bijvoorbeeld het neoclassicisme. Kenmerkend voor het eclecticisme zijn onder andere het gebruik van boogramen (verschillende typen bogen), gecelementeerde of natuurstenen elementen zoals cordonlijsten, hoekkettingen en geprofileerde dak-, deur en raamlijsten, maar ook het gebruik van een risaliet kwam veelvuldig voor. Bij het onderhavige pand komt het eclecticisme tot uiting in de omlijsting van de voordeur, het hoofdgestel, de dakkapel in het voordakvlak met ramen met schouderbogen en de brede, geprofileerde verticale middenroede van de schuiframen.

Dijkwoningen

In het Nederlandse rivierengebied is de dijkwoning een veel voorkomende typologie. Hierbij werden de woningen met de voordeur op de dijk geplaatst en de achterdeur bevond zich op maaiveldniveau van de polder. De woning werd als het ware in de dijk geschoven. Langs de Lek en de Hollandse IJssel komen in de Krimpenerwaard veel van dit soort kenmerkende woningen voor.

Middengangshuis

Het pand heeft een symmetrische opbouw en heeft de ruimtelijke opbouw van een middengangshuis, dat zich, zoals de naam zegt, kenmerkt door een gang die in het midden van het huis van voor naar achter door het huis loopt. De gebruiksruimten bevinden zich aan weerszijden hiervan.

Beschrijving

Exterieur

De woning heeft een rechthoekige, evenwijdig aan de dijk gelegen plattegrond en is opgetrokken in twee bouwlagen. De onderste bouwlaag bevindt zich op het maaiveldniveau van de polder en is gedeeltelijk in het talud van de IJsseldijk gelegen. De andere bouwlaag ligt op het niveau van de kruin van de dijk.

De gevels van de woning zijn boven een gepleisterde en grijs geschilderde plint opgetrokken in gele handgevormde IJsselstenen, die in een kruisverband zijn gemetseld. De hanenkammen boven de kozijnen zijn uitgevoerd in rode baksteen.

Het schilddak is belegd met originele handgevormde, zwart gesmoorde gegolfde Friese pannen⁷. De nok en de hoekkepers van het dak zijn

voorzien van zinken stroken. Op de beide raakpunten van de hoekkepers met de nok staat een gemetselde schoorsteen met schoorsteenkap, dus twee in totaal.

Alle kozijnen en raamdelen in de gevel zijn oorspronkelijk (aanpassingen en uitzonderingen benoemd in de onderstaande beschrijving) en uitgevoerd in hout. Datzelfde geldt voor de houten dorpels van de kozijnen. Alle kozijnen hebben zichtbare pen-en-gat verbindingen en een duiveja-gerprofiel.

Voorgevel

De op de kruin van de dijk gelegen voorgevel heeft een symmetrische opbouw in één bouwlaag. De voordeur ligt centraal in de gevel en is omlijst door een brede deurlijst, die is voorzien van een rijk geprofileerde kroonlijst op geornamenteerde consoles. Ook tussen de consoles is ornamentiek aangebracht bestaande uit een rozet en twee flankerende ornamenten. De in 1995 geplaatste paneeldeur, die qua uitvoering goed aansluit bij de architectuurstijl van het gebouw, heeft een natuurstenen onderdorpel en een bovenlicht. Het bovenlicht is uitgevoerd in eenvoudig blank glas. Aan weerszijden van de deur is een staand houten kozijn aanwezig, voorzien van een zesruits schuifraam. In de kozijnen zijn duimen voor luiken aanwezig. Hoewel de woning nu ook luiken heeft, zijn deze niet oorspronkelijk. De woning was uitgerust met voor de 19^e eeuw kenmerkende persiennes. De verticale middenroede van de ramen is, zoals passend bij eclecticisme, verbreed ten opzichte van de overige roeden en voorzien van een sobere profilering.

De gevel wordt beëindigd door een hoofdgestel, dat tevens plaats biedt aan de goot. De kroonlijst wordt gedragen door sobere gesneden klossen. Recht boven de voordeur staat een oorspronkelijke dakkapel in het voordakvlak. Deze is voorzien van een houten kozijn met twee door een middenstijl gescheiden schuiframen. De bovenhoeken van de bovenlichten van de schuiframen zijn uitgevoerd met schouderbogen. Het kozijn van de dakkapel wordt geflankeerd door twee pilasters met kroonlijst. Aan de bovenzijde wordt de dakkapel verrijkt door een eenvoudig hoofdgestel. De voluutvormige oren van de dakkapel zijn in de loop der tijd verdwenen en niet meer aanwezig.

Zijgevel (noordoost)

De zijgevel is voorzien van slechts twee ramen. De eerste bevindt zich in de bouwlaag op het niveau van de dijk kruin. Het betreft een rechts uit het midden van de gevel geplaatst houten kozijn met duimen voor de inmiddels verdwenen persiennes. In het kozijn is een identiek aan de kozijnen in de voorgevel vormgegeven zesruits schuifraam aanwezig. Net boven het schuin lopende dijk talud is een kelderraam aanwezig. Dit bestaat uit een liggend houten kozijn met twee naar binnen draaiende raamdelen, die door middel van een zware middenstijl van elkaar gescheiden worden. Net voor de ramen zijn ijzeren staven als diefijzers in het kozijn geplaatst. Vanaf de buitenzijde is een voorzetraam met insectengaas in het kozijnen gemaakt. Dit is het enige kozijn dat niet is voorzien van een hanenkam in rode baksteen.

Ter hoogte van de verdiepingsvloer en de zoldervloer zijn rozetankers in de gevel zichtbaar. Niet alle balken zijn voorzien van een rozetanker. Deze

zijn om en om geplaatst. Geheel links in de gevel zijn bij een latere verbouwing op de beide balkenlagen extra, zware ankers aangebracht. De gevel wordt beëindigd door een eenvoudige houten gootlijst en goot. In het dakvlak zijn meerdere dakramen uit recente tijd aanwezig.

Achtergevel

De achtergevel is, zoals gebruikelijk als niet zichtgevel, eenvoudiger van opzet dan de voorgevel. Het heeft net als de voorgevel een symmetrische opbouw over de beide bouwlagen. Op de eerste bouwlaag is centraal in de gevel een eenvoudig houten deurkozijn op natuurstenen onderdorpel met neuten geplaatst. De achterdeur zelf is niet authentiek. In het bovenlicht is een levensboom aanwezig, die zowel op de oorspronkelijke bouwtekening aanwezig is, als op foto's uit de jaren 60 (tijdschrift Bouw). Er wordt daarom vanuit gegaan dat deze oorspronkelijk is. Aan weerszijden van de achterdeur is een houten kozijn met zesruits roedeverdeling aanwezig. Op basis van oude foto's lijkt het erop dat het onderste deel van het zesruits schuifraam links van de achterdeur is gereconstrueerd. De uitvoering van de beide kozijnen en schuiframen komt overeen met die in de voorgevel. Ook hier zijn de duimen voor de inmiddels verdwenen persiennes nog aanwezig.

Op de tweede bouwlaag zijn drie kozijnen met vierruits schuiframen aanwezig. Deze kozijnen hebben geen duimen voor persiennes omdat zich achter de ramen geen verblijfsruimten bevonden (gang en alkoof voor bedsteden). Ter plaatse van de verdiepingsvloer en de zoldervloer zijn muurankers met eenvoudige schieters in de gevel geplaatst. Deze corresponderen met alle aanwezige balken. In het dakvlak is een laat 20^e-eeuwse dakkapel geplaatst, net boven de eenvoudige gootlijst en goot.

Zijgevel (zuidwest)

In deze gevel bevinden zich twee houten kozijnen met zesruits schuifraam, conform de uitvoering van de kozijnen aan de voorgevel. De eerste bevindt zich op het dijkkruijniveau (links uit het midden van de gevel) en de tweede op de eerste bouwlaag op het maaiveldniveau van de polder (rechts uit het midden). Geheel rechts in de gevel op het maaiveldniveau bevindt zich een natuurstenen stichtingssteen met de tekst:

De eerste steen
gelegd door
W van Dam
18 sept. 1877

Op zowel de hoogte van de verdiepings- als de zoldervloer bevinden zich rozetankers. Deze zijn om en om op de balkkoppen geplaatst (2x zoveel balken als rozetankers).

In het dakvlak bevinden zich twee dakramen net boven de eenvoudige gootlijst en goot.

Interieur

Het oorspronkelijke interieur is slechts ten dele bewaard gebleven. Als gevolg van een grote verbouwing aan het einde van de jaren 50 van de 20^e eeuw is een deel van de historische structuur verdwenen. Hierbij is tevens een vide gemaakt (met behoud van de oorspronkelijke vloerbalken) tussen de zitkamer en de erboven gelegen woonruimte. Echter er bevinden zich nog steeds een groot aantal oorspronkelijke details in de woning.

Opvallend aan de overgebleven interieuronderdelen is dat het een hoge mate van soberheid en functionaliteit uitademt. Er was geen sprake van een overdadig of rijk geornamenteerd interieur. Hiermee had deze rentenierswoning veel overeenkomsten met de eenvoud en functionaliteit van agrarische bebouwing langs de dijk.

In het gehele huis zijn de ramen voorzien van houten gepaneleerde schuifluiken. Deze worden door middel van een mechanisme in de vensterbank achter de voorzetwand (voorheen wandbespanning) op hun plaats gehouden. Wanneer het plankje in de vensterbank ophoog wordt geklapt, kunnen de luiken voor de ramen worden geschoven.

Alle deuren tussen kamers en transportruimten zijn voorzien van de oorspronkelijke scharnieren en deurwervels. Ook de paneeldeuren zelf zijn oorspronkelijk.

Eerste bouwlaag

Op de eerste bouwlaag op het maaiveldniveau van de polder bevinden zich de keuken met historische schouw, trap, voorraadmelder, een voormalige bedstede en restanten van het muurwerk dat hier oorspronkelijk stond. In de voorraadmelder liggen de historische rode plavuizen nog in hun oorspronkelijke setting. De zwarte plavuizen van de keuken zijn wel oorspronkelijk, maar opnieuw gelegd waardoor de voegbreedte te groot is voor de datering van de plavuizen⁸.

De huidige open trap, inclusief de afwerking met een afschuining (*kappelletje*), de handlijsten en bijbehorende beugels langs de wanden, is nog oorspronkelijk. Naar verwachting was deze echter als dichte trap, voorzien van houten wanden zoals deze op tweede bouwlaag in de kamer links van de trap nog aanwezig zijn, vormgegeven.

De in de keuken aanwezige schouw is eveneens oorspronkelijk. Na de jaren 60 van de 20^e eeuw is de woning door verzakking naar achteren gaan hellen. Dit is onder andere terug te zien in sterke schuine stand van de schouw. Het luik voor het keukenraam wijkt af van de andere raamluiken in het huis. Dit luik heeft een scharnierend deel en verdwijnt niet achter een voorzetwand. De wand boven het raam is voorzien van betimmering. Dit is een restant van de oorspronkelijke wandbekleding.

Links van de entree naar de voorraadmelder is een voormalige bedstede aanwezig. De twee openslaande deuren zijn voorzien van panelen, oorspronkelijke scharnieren, deurwervels en houten vastzethaak. Op de vloer liggen de oorspronkelijke rode plavuizen.

Het plafond van de keuken, de voormalige gang en de voorraadmelder zijn voorzien van een ziende balklaag in wisselende richting, waardoor de oorspronkelijke structuur nog afleesbaar is. Ter plaatse van de zitkamer zijn onder de balken houten delen getimmerd. Het plafond is op de plek van de voormalige kasten en bedstede anders uitgevoerd dan in de rest van de kamer, waardoor ook hier de historische structuur van de woning nog herkenbaar is. Tussen de achterdeur en de ruimte van de zitkamer is een restant van een oude scheidingsmuur bewaard gebleven.

Tweede bouwlaag

Op de tweede bouwlaag op dijkkruijniveau bestaat de indeling uit een lange gang met aan weerszijden de gebruiksruimten. Het betreft ten dele een reconstructie, omdat de gangstructuur bij de verbouwing in de jaren

60 van de 20^e eeuw grotendeels is verwijderd. Wat nog rest van het oorspronkelijke interieur zijn de vloerdelen in de kamers links en rechts van de gang. In de kamer rechts van de gang is ter hoogte van de achtergevel in de ziende balkenlaag een aantal verschillende verflagen zichtbaar. Deze verwijzen nog naar de oorspronkelijke indeling op deze plek. De bedstede en de kasten waren voorzien van een crème-gele kleur en de alkoof ervoor in een grijze kleurstelling. De plekken waar muren stonden zijn niet voorzien van een verflaag. Het plafond in deze ruimte is verder voorzien van brede houten delen die zijn voorzien van een dubbele kraal, waardoor ze smaller lijken. Deze betimmering is oorspronkelijk en sluit aan op de oorspronkelijke functie van de kamer als mooie kamer met een schouw. Aan het einde van de gang komt aan de linkerzijde de trap boven en loopt vanaf daardoor naar zolder.

De kastenwand en toilet in de gang behoren, evenals de houten betimmering in de kamer links van de gang, tot de jongere reconstructie van de gang. De houten wanden rondom de trap zijn wel oorspronkelijk.

Zolderverdieping

De zolderverdieping heeft een indeling die van na de jaren 60 van de 20^e eeuw dateert. Hier valt wel het oorspronkelijke en fraaie Philibertspant op. Met name de sierlijke klosjes die tussen de spantbenen en het dakbeschot zijn geplaatst getuigen van oog voor detail.

Erfafscheiding

De voor de woning staande gietijzeren erfafscheiding bestaat overwegend uit vaste delen en heeft recht voor de voordeur een draaiend deel. De verschillende delen zijn opgebouwd uit staanders in twee hoogten, die elkaar afwisselen. De bovenzijde van de staanders is bekroond met een puntvormig ornament. Op de plek waar de delen door middel van een bout aan elkaar zijn bevestigd, is een dikkere staander opgenomen. Ter plaatste van de trap naar het achtererf ontbreekt een deel. Mogelijk zat hier ooit een draaiend deel om de trap naar het achtererf te bereiken.

Van der Hoeven geeft in zijn rapport uit 2001 aan dat de erfafscheiding een reconstructie is uit 1995. De herkomst van deze informatie is onbekend. Ongeacht of het hier een reconstructie dan wel het originele hekwerk betreft, heeft de erfafscheiding waarde voor het aanzicht en de context van de rentenierswoning.

Waardenstelling

De rentenierswoning aan het Middelblok 7 te Gouderak is van:

Cultuurhistorische waarde:

- Vanwege de bewoningsgeschiedenis, waarbij enkele binnen de dorpsgemeenschap van Gouderak bekende inwoners in het pand hebben gewoond en gewerkt.
- Als uiting van de sociaaleconomische ontwikkeling binnen Gouderak in het bijzonder en de gemeente Krimpenerwaard in het algemeen.
- Als kenmerkende ontwikkeling binnen het agrarisch bedrijf in de 19^e en vroege 20^e eeuw.

Stedenbouwkundige/ landschappelijke waarde:

- Als beeldbepalend element binnen de historische ruimtelijke structuur van Gouderak en het daaraan grenzende bebouwingslint.
- Als beeldbepalend element op de dijk aan het Middelblok met een voor de positie op de dijk kenmerkende massa-opbouw.
- Vanwege de samenhang tussen de woning, de erfafscheiding aan de dijk en de historische beplanting op het erf.

Architectuurhistorische waarde:

- Vanwege de typologie van de woning als dijkwoning, als kenmerkend bebouwingstype langs de Hollandse rivierdijken.
- Als fraai voorbeeld van een woning uit het laatste kwart van de 19^e eeuw van het type middengangshuis. Hetgeen in de gevelindeling tot uiting komt.
- Vanwege de tijdsgebonden sobere baksteenarchitectuur met eclectische kenmerken, zoals de omlijste voordeur met kroonlijst, de gevelbeëindiging in de vorm van een hoofdgestel, de fraai vormgegeven dakkapel met in de bovenlichten ramen met een schouderboog, de brede middenroede van de kozijnen en de rozetankers in de zijgevel.
- Vanwege de gebruikte historische materialen, zoals de handgevormde gele IJsselsteen en de handgevormde gegolfde Friese pannen.
- Vanwege het fraai geconstrueerde Philibertspant.
- Vanwege de in het interieur aanwezige sobere, historische interieurelementen:
 - de plavuizen op de vloer van de keuken, de voorraadkelder en bedstede,
 - de voormalige bedstede met deuren en deurbeslag, de schouw in de keuken,
 - betimmering boven het raam in de keuken,
 - de houten betimmeringen tegen het plafond in de zitkamer en de kamer rechts van de gang op de tweede bouwlaag,
 - de restanten van de kamerindeling, die zichtbaar zijn in de kleuren op het plafond op de eerste en de tweede bouwlaag,
 - de historische trap, incl. handlijsten en draagbeugels en de wanden van de trap op de tweede bouwlaag,
 - de raamluiken in het interieur,
 - de oorspronkelijke binnendeuren,
 - de oorspronkelijke deurwervels en scharnieren,
 - de vloerbalken van de verdieping en zolderverdieping
- Vanwege de opbouw en de vorm van de erfafscheiding aan de wegzijde, als voorbeeld dan wel als verwijzing naar het oorspronkelijke tijdsgebonden laat 19^e-eeuwse hekwerk.

Waarde vanwege de Gaafheid:

- Van de gevelindeling en de gebruikte materialen in de gevels.
- Van delen van de historische interieurafwerking.
- Van de erfafscheiding voor de woning.

- in de samenhang tussen de woning en de erfinrichting (bomen) rondom de woning.

Zeldzaamheidswaarde:

- Vanwege de redelijke mate van zeldzaamheid van een dijkwoning van het type middengangshuis met kenmerken van het eclecticisme. Hierbij is in ogenschouw genomen dat het aanzicht van de woning vrij gaaf bewaard is en zich in het interieur nog historische interieurelementen bevinden.

Identiteit Krimpenerwaard

De woning aan het Middelblok 7 te Gouderak draagt bij aan de ruimtelijke identiteit van de gemeente Krimpenerwaard vanwege:

1. De ligging op de dijk en de daarbij behorende massa-opbouw, die kenmerkend is voor de stedenbouwkundige opbouw van bebouwingslinten langs de Hollandse IJssel.
2. Het gebruik van de voor de Krimpenerwaard kenmerkende gele IJsselsteen voor de gevels.
3. De typologie van de rentenierswoning, die aansluit op het agrarische karakter van de gemeente.

Bescherming

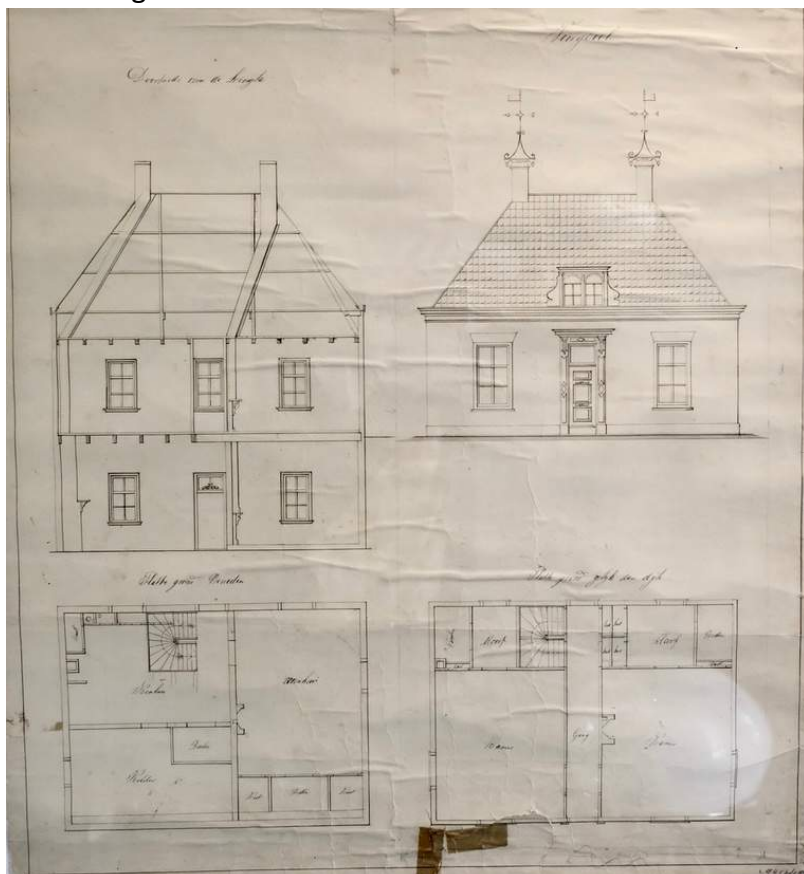
De volgende onderdelen vallen onder de bescherming:

- Exterieur: gevels en dak (materiaal in soort en uitwerking, constructie en indeling), gevelelementen (deuren, kozijnen, e.d.) en de ornamenten in de gevel.
- Interieur: bouwkundige structuur (oorspronkelijke muren en vloeren en constructieve elementen, zoals balkenlagen en vloerdelen)
- Waardevolle interieuronderdelen, zoals benoemd onder de beschrijving van het interieur, dan wel die bij nader onderzoek aan het licht komen (met uitzondering van recent(e) sanitair, keukens) en badkamer(s)).
- Erfafscheiding voor de woning, in vorm en stijl.
- Samenhang met de historische beplanting op het perceel.

Bronnen

- Boer, P., *Gouderak door de eeuwen heen in het riet*, datum onbekend
- Bot, P. *Vademecum van historische bouwmaterialen, installaties en infrastructuur*, 2007
- Eckardt, H.O., *Verbouwing van een huis aan de dijk te Gouderak en iets over het verbouwen van woonhuizen in het algemeen*, in: *Bouw*, centraal weekblad voor het bouwwezen in Nederland en België, nr. 52, 16^e jaargang 30 december 1961, p. 1676 – 1681.
- Enderink, S., *Het Krimpenerwaardboek*, Zwolle 2016
- Groningen, C.L. van, *De Krimpenerwaard*, Zwolle 1996
- Haslinghuis, E.J., *Bouwkundige termen. Verklarend woordenboek der westerse architectuurgeschiedenis*, 1997
- Hoeve, van der, J. A. (bureau voor bouwhistorisch onderzoek), *Bouw-historische verkenning Middelblok 7, Gouderak*, Utrecht 2001
- Hofkens, M., Ingen, M. Van, e.a., *Jongere bouwkunst en stedenbouw 1800 – 1945*. Monumenten inventarisatieproject, 1991
- Povée, H., *Tien eeuwen tussen Lek en IJssel: geschiedenis van de Lopikerwaard en de Krimpenerwaard*, 2004

Afbeeldingen 2021

Plattegrond van de bovenverdieping en de voorgevel, bouwtekening 1877 (bron: Hoeve, van der, J. A. (bureau voor bouwhistorisch onderzoek), Bouwhistorische verkenning Middelblok 7, Gouderak, Utrecht 2001)

Rechts: de voordeur voorzien van omlijsting en kroonlijst. Links: Het kozijn met schuifraam rechts van de voordeur.

Rechts: Zijgevel links (noordwestzijde) met een kozijn met zesruits schuifraam, rozetankers en geheel links in de gevel de nieuwe muurankers. Rechts: het kelderraam in de linkerzijgevel.

Achtergevel en daarvoor de twee kastanjes.

Links: Achterdeur met levensboom in het bovenlicht. Rechts: kozijn met zesruits schuifraam rechts van de achterdeur.

Links: zijgevel aan de zuidoostzijde (rechterzijgevel). Rechts: de stichtingssteen in de rechter zijgevel.

Links: Trap in de keuken met daarachter de historische schouw. Rechts: Raamluik in de zijkamer.

Klepmachanisme voor de luiken.

Links: Plafond in de zijkamer. Rechts: luik in de keuken met daarboven oude wandbetimmering.

Links: Voormalige bedstede op de eerste bouwlaag polderniveau. In de bedstede oorspronkelijke plavuizen. Rechts: sluithaak bedstede.

Links: haak van de deurwervels. Rechts: deurwervel.

Vide in de zitkamer

Links: vloer in de voorraadkelder. Rechts: Raampartij in de voorraadkelder.

Plafond kamer polderkruinniveau (rechts van de gang) met in het plafond herkenbare historische indeling en plankenplafond met dubbele kraal.

Links: oorspronkelijke deur met deurwervel. Rechts: trapopgang naar de zolder met oorspronkelijke handlijst, draagbeugels en wandbetimmering.

Links: gebogen spant van het Philibertspant. Links: Makelaar van het Philibertspant.

Sierlijk gesneden blokjes tussen gebogen spant en het dakbeschot.

Kadastrale kaart

Kadastrale perceel: Het rood gearceerde perceel valt onder de bescherming. De bescherming heeft betrekking op het donkerrood gearceerde woonhuis, de vijf historische bomen en de erfafscheiding voor de woning.

NOTEN

¹ Mededeling van de Historische vereniging Golderake, dhr. B. Baas.

² Het is niet met 100% zekerheid te zeggen dat het dezelfde W. van Dam betreft. Echter gezien het belang van een boer met landerijen binnen de polder is de kans wel groot dat het dezelfde W. van Dam betreft.

³ Boer (datering onbekend), p.4 en <https://www.wiewaswie.nl/nl/zoeken/?advancedsearch=1> [geraadpleegd 20 mei 2021]

⁴ Mededeling van de Historische vereniging Golderake, dhr. B. Baas.

⁵ Boer (datering onbekend), p.4

⁶ Mededeling van de Historische vereniging Golderake, dhr. B. Baas.

⁷ De gegolfde Friese pan werd pas na 1895 machinaal geproduceerd (Bot 2009, p. 91).

⁸ Eckardt 1961, p. 1680.